

יוס, שפּתּוּב (איוב כח) לא יעֲרַכְנָה זָהָב וזְכוּכִית וּתְמוּרְתָהּ כְּלֵי פֶזַז. זֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה. אַחַר כֵּן, (משלי ח) לְהִנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ וְאַצְרוּתֵיהֶם אֲמַלֵּא.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (שמות כד) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי הַהָרָה וְגו'. וְהַתּוֹרָה - זו תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. וְהַמְצוּהָ - זו תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה. לְהוֹרְתָם, כְּתִיב חֹסֵר, כְּמוֹ שְׁנֹאמֵר (שיר א) וְאֵל חֶדֶר הוֹרְתִי. כָּאֵן יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה, לְהוֹרְתָם שֶׁל מִי? אִם תֹּאמַר הוֹרְתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל - לֹא כֵן, שְׁהָרֵי יִשְׂרָאֵל לֹא נִזְכְּרוּ בְּכַתּוּב הַזֶּה. אֲלֵא הוֹרְתָם שֶׁל תּוֹרָה וּמְצוּוֹת, וּמָה הֵיא? זֶהוּ (מקום) זֵינ הַמְשַׁמֵּר. מִשׁוּם שְׁכַל כְּתִיבָה שֶׁל הַסֵּפֶר הַעֲלִיּוֹן שֶׁם שְׂרוּיָהּ, וּמִשָּׁם יֵצֵא תּוֹרָה, וְעַל זֶה קוֹרְאִים תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. וְזֶהוּ אֲשֶׁר כְּתַבְתִּי לְהוֹרְתָם, לְהוֹרְתָם וְדַאי. (כְּמָה דַּאת אָמַר וְאֵל חֶדֶר הוֹרְתִי).

וְדַאי. (כְּמוֹ שְׁנֹאמֵר וְאֵל חֶדֶר הוֹרְתִי). תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, תּוֹרָה אַחֲרַת שְׁעוּמְדַת עַל פֶּה. מֵהוּ פֶּה? זֶהוּ דַעַת, שֶׁהֵיא פֶּה שֶׁל סֵפֶר וְכַתִּיבָה. וְתּוֹרָה זֹאת הֵיא תּוֹרָה אַחֲרַת, שְׁנֹקְרַאת תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שֶׁהֵיא עוּמְדַת עַל אוֹתוֹ הַפֶּה שֶׁהוּא תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. מִשׁוּם כֵּן הַתְּעֵלָה מֹשֶׁה בְּכַל, עַל כָּל הַנְּבִיאִים הַנֹּאמְרִים, שְׁכַתּוּב וְאַתְּנָה לָךְ, דּוֹקָא לָךְ.

כְּתוּב (משלי כח) הִגּוּ סִיגִים מִכֶּסֶף וַיֵּצֵא לְצִוְרֵף כְּלֵי הַגּוֹ רֶשַׁע לִפְנֵי מֶלֶךְ וַיִּכּוֹן בְּחֶסֶד כְּסָאוֹ. תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְאַסְגִּיאוּ חֲיִיבִין בְּעַלְמָא, כּוֹרְסִיָּא דְמַלְכָּא קְדִישָׁא אַתְּתַקְנַת בְּדִינָא, וְאַסְתְּאַבַּת (ס"א וְאַשְׁתַּאבַּת) (ס"א וְכִינְיָמָא) בְּדִינָא, וְשִׁלְהוּבִי אוּקְדִין עַלְמָא. וּבְשַׁעֲתָא דְאַתְתַּעְבֵּר חֲיִיבִיא מִעַלְמָא, כְּדִין וַיִּכּוֹן בְּחֶסֶד כְּסָאוֹ. בְּחֶסֶד, וְלֹא בְּדִינָא מְאִי מִשְׁמַע. מוֹשְׁמַע דְעַלְמָא תַתְּאָה תִלְיָא בְּעַלְמָא עַלְאָה,

מִשְׁמַע שְׁהַעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן תְּלוּי בְּעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן, וְהַעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן לְפִי דְרַכִּי הַעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן.

אִינוּן צְדִיקֵיָא דְמִשְׁתַּדְּלֵי בְּעוֹתְרָא עַלְאָה כָּל יוֹמָא, דְכַתִּיב, (איוב כח) לֹא יַעֲרַכְנָה זָהָב וזְכוּכִית וּתְמוּרְתָהּ כְּלֵי פֶזַז. הֵיא בְּהֵיא עַלְמָא. לְבַתָּר, (משלי ח) לְהִנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ וְאַצְרוּתֵיהֶם אֲמַלֵּא.

הוּ פָּתַח וְאָמַר, (שמות כד) וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי הַהָרָה וְגו'. וְהַתּוֹרָה, דָּא תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. וְהַמְצוּהָ, דָּא תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה. לְהוֹרְתָם כְּתִיב חֹסֵר, כְּמָה דַּאת אָמַר (שיר השירים ג) וְאֵל חֶדֶר הוֹרְתִי. הֵכָא אֵית לְאַסְתְּפִלָּא, לְהוֹרְתָם דְמִי, אִי תִימָא הוֹרְתָם דִּישְׂרָאֵל, לֹא הֵכִי, דְהֵיא יִשְׂרָאֵל לֹא אֲדַכְּרוּ בְּהֵיא קְרָא. אֲלֵא הוֹרְתָם דְתּוֹרָה וּמְצוּהָ. וּמֵאִי הֵיא. דָּא (אתר) זֵינ דְמַנְטֵרָא. בְּגִין דְכָל כְּתִיבָה דְסֵפֶר עַלְאָה תַמָּן שְׂרִיא, וּמִתַּמָּן נִפְקָא תּוֹרָה, וְעַל דָּא קְרִינָן תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. וְדָא הוּא אֲשֶׁר כְּתַבְתִּי לְהוֹרְתָם, לְהוֹרְתָם וְדַאי. (כְּמָה דַּאת אָמַר וְאֵל חֶדֶר הוֹרְתִי).

תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, תּוֹרָה אַחֲרָא, דְקִימָא עַל פֶּה. מֵאֵן אִיהוּ פֶּה. דָּא הוּא דַעַת, דְאִיהוּ פֶּה דְסֵפֶר וְכַתִּיבָה. וְתּוֹרָה דָּא, הֵיא תּוֹרָה אַחֲרָא, דְאַקְרִי תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, דְאִיהִי קִימָא עַל הַהוּא פֶּה דְאִיהִי תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, בְּגִין כֵּן אֲסַתְּלִיק מֹשֶׁה בְּכָלָא, עַל כָּל שְׂאָר נְבִיאֵי מְהִימְנֵי, דְכַתִּיב וְאַתְּנָה לָךְ, לָךְ דְיִיקָא.

כְּתִיב (משלי כח) הִגּוּ סִיגִים מִכֶּסֶף וַיֵּצֵא לְצִוְרֵף כְּלֵי הַגּוֹ רֶשַׁע לִפְנֵי מֶלֶךְ וַיִּכּוֹן בְּחֶסֶד כְּסָאוֹ. תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְאַסְגִּיאוּ חֲיִיבִין בְּעַלְמָא, כּוֹרְסִיָּא דְמַלְכָּא קְדִישָׁא אַתְּתַקְנַת בְּדִינָא, וְאַסְתְּאַבַּת (ס"א וְאַשְׁתַּאבַּת) (ס"א וְכִינְיָמָא) בְּדִינָא, וְשִׁלְהוּבִי אוּקְדִין עַלְמָא. וּבְשַׁעֲתָא דְאַתְתַּעְבֵּר חֲיִיבִיא מִעַלְמָא, כְּדִין וַיִּכּוֹן בְּחֶסֶד כְּסָאוֹ. בְּחֶסֶד, וְלֹא בְּדִינָא מְאִי מִשְׁמַע.

מוֹשְׁמַע דְעַלְמָא תַתְּאָה תִלְיָא בְּעַלְמָא עַלְאָה,

מִשְׁמַע שְׁהַעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן תְּלוּי בְּעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן, וְהַעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן לְפִי דְרַכִּי הַעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן.